

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: प्रपिवियो-२०१६/प्र.क्र.२६/११-अ

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२

तारीख: २९ एप्रिल, २०१६

वाचा -

- १) शासन निर्णय क्रमांक, कृषि व पदुम विभाग क्र. सीआयएस-१२९९/सीआर-८९/११-अ, दि.४.१२.१९९९.
- २) शासन निर्णय क्रमांक, कृषि व पदुम विभाग क्र. एनएआयएस-२०१५/प्र.क्र.३९/११-अ, दि.४.०६.२०१५.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक, कृषि व पदुम विभाग क्र.हपिवियो-२०१५/प्र.क्र.३९/११-अ, दि.६.०६.२०१५.
- ४) शासन निर्णय क्रमांक, कृषि व पदुम विभाग क्र.एनएआयएस-२०१५/प्र.क्र.२२८/११-अ, दि.२१.१०.२०१५.
- ५) भारत सरकार, कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे १३०१५/०३/२०१६-Credit-II, दि.२३.२.२०१६

प्रस्तावना -

राज्यातील अनिश्चित हवामानाच्या पार्श्वभूमीवर विविध घटकांचा कृषि उत्पन्नावर होणारा परिणाम लक्षात घेता शेतकऱ्यांना त्यांच्या उत्पन्नाची शाश्वती मिळण्याच्या दृष्टीने रब्बी हंगाम १९९९-२००० पासून केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार राज्यात क्षेत्र (मंडळ / तालुका) हा घटक धरून राष्ट्रीय कृषि विमा योजना राबविण्यात येत आहे. या योजनेअंतर्गत नैसर्गिक आपत्ती, किडी आणि पिकांवर पडणाऱ्या रोगामुळे पिकांचे नुकसान झाल्यास शेतकऱ्यांना विमा संरक्षण देण्यात येते. आता भारत सरकारने दि.१३.१.२०१६ रोजी केंद्रीय मंत्रीमंडळाच्या निर्णयानुसार सध्या सुरु असणारी राष्ट्रीय कृषि विमा योजना बंद करून प्रधानमंत्री पीक विमा योजना या नावाने एक नवीन योजना जाहीर केली असून खरीप हंगाम २०१६ पासून सदरची योजना लागू करण्यात यावी अशा सूचना भारत सरकारच्या कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालयाने दिल्या आहेत. या पार्श्वभूमीवर भारत सरकारने आता जाहीर केलेली प्रधानमंत्री पिक विमा योजना भारत सरकारद्वारे विहित करण्यात आलेल्या व वेळोवेळी विहित करण्यात येणाऱ्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार राबविण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय -

राज्यातील अनिश्चित हवामानाच्या पार्श्वभूमीवर विविध घटकांचा कृषि उत्पन्नावर होणारा परिणाम लक्षात घेता शेतकऱ्यांना त्यांच्या उत्पन्नाची शाश्वती मिळण्याच्या दृष्टीने रब्बी हंगाम १९९९-२००० पासून केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार राज्यात क्षेत्र (मंडळ / मंडळगट/तालुका) हा घटक धरून राबविण्यात येत असलेली राष्ट्रीय कृषि विमा योजना भारत सरकारने आता बंद केली असून आता खरीप हंगाम २०१६ पासून भारत सरकारने नव्याने प्रस्तावित केलेली प्रधानमंत्री पिक विमा योजना भारत

सरकारने विहित केलेल्या व वेळोवेळी विहित करण्यात येणाऱ्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार योजनेतर योजना स्वरूपात राबविण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

२. प्रधानमंत्री पिक विमा योजना राज्यात राबविण्यात येत असल्यामुळे प्रायोगिक तत्त्वावर राबविण्यात येणारी हवामान आधारीत पिक विमा योजना खरीप हंगाम २०१६ पासून राबविण्यात येणार नाही.

३. प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी या योजनेअंतर्गत विमा क्षेत्र घटक अधिसूचित करणे, पिके अधिसूचित करणे, योजनेसाठी जोखिमस्तर निश्चित करणे, कार्यान्वयन यंत्रणेची नियुक्ती करण्याकरीता कार्यवाही करणे इ. अनुषंगिक बाबीसाठी निर्णय घेण्यास शासन निर्णय कृषि व पदुम विभाग दि.४.१२.१९९९ अन्वये गठित मा.मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय समन्वय समितीला प्राधिकृत करण्यात येत असून भारत सरकारच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार प्रधानमंत्री पिक विमा योजनेची परिणामकारक अंमलबजावणी व संनियंत्रणाची जबाबदारी राज्यस्तरीय समन्वय समितीकडे सोपविण्यात येत आहे.

४. प्रस्तुतचा शासन निर्णय नियोजन विभाग व वित्त विभाग यांच्या सहमतीने व त्यांच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ४१४/३४३१, दि. ५.३.२०१६ व क्रमांक ७४/२०१६/व्यय-१, दि.२०.०४.२०१६ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०४२९१५५९३४९५०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श.बा.पावसकर)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
२. मा. मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
३. मा. राज्यमंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव
४. सचिव, कृषि मंत्रालय, कृषि व सहकार विभाग, कृषि भवन, नवी दिल्ली
५. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
६. अपर मुख्य सचिव, कृषि व पणन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
७. अपर मुख्य सचिव, महसूल विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
८. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
९. अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
१०. प्रधान सचिव, सहकार विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
११. आयुक्त, कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१ (५ प्रती)

१२. सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१
१३. अध्यक्ष व कार्यकारी संचालक, भारतीय कृषि विमा कंपनी, १३ वा मजला, अंबादिप बिल्डिंग, कस्तुरबा गांधी मार्ग, कॅनॉट प्लेस, नवी दिल्ली.
१४. विभागीय आयुक्त (सर्व)
१५. जिल्हाधिकारी (सर्व)
१६. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१७. कृषि संचालक, (वि.प्र.), कृषि आयुक्तालय, म.रा., पुणे
१८. महानिदेशक, माहिती व प्रसिध्दी विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२ (प्रसिध्दीकरिता)
१९. अतिरिक्त निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१
२०. विमा संचालक, म्हाडा बिल्डींग, पहिला मजला, बांद्रा (पूर्व), मुंबई-४०० ०५१
२१. महालेखापाल, महाराष्ट्र, १/२, (लेखा परीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर
२२. विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी मर्यादित, नवीन स्टॉक एक्सचेंज बिल्डींग, २० वा मजला, दलाल स्ट्रीट, मुंबई-४०० ०२३.
२३. सरव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक मर्यादित, ९ नगिनदास स्ट्रीट, मुंबई-४०० ०२३
२४. मुख्य अधिकारी, सेन्ट्रल फायनान्स एजंसी, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक मर्यादित, ९ नगिनदास स्ट्रीट, मुंबई- २३
२५. सहायक महाप्रबंधक, रुरल प्लॅनींग अँड क्रेडिट डीपार्टमेंट, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, न्यू सेन्ट्रल ऑफीस, फोर्ट, मुंबई
२६. व्यवस्थापक, रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया, रिजनल ऑफीस, डॉ. अँनी बेझंट रोड, वरळी, मुंबई-१८
२७. सरव्यवस्थापक, नाबार्ड, पुनम चेंबर्स, शिवसागर इस्टेट, डॉ. अँनी बेझंट रोड, वरळी, मुंबई-१८
२८. उप सरव्यवस्थापक, नाबार्ड, ५४ वेलस्ली रोड, शिवाजी नगर, पुणे-४११ ००५
२९. उप सरव्यवस्थापक, एस.एल.बी.सी., बँक ऑफ महाराष्ट्र, १५०१, शिवाजीनगर, पुणे-४११ ००५
३०. व्यवस्थापक, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक, (सर्व)
३१. विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व)
३२. मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११ ००१ (५ प्रती)
३३. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व)
३४. विभागीय सांख्यिक, द्वारा - विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालय (सर्व)
३५. उप सचिव (११-अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
३६. क्रेडिट स्पेशालिस्ट, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
३७. ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, मुंबई
३८. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
३९. अधिदान व लेखाधिकारी, लेखा व कोषागारे संचालनालय, मुंबई ३२
४०. सर्व विधानसभा सदस्य / विधान परिषद सदस्य
४१. निवड नस्ती, ११-अ